

Meer mariene soorten in Zeeschelde door droogte?

In opdracht van de Vlaams-Nederlandse Scheldecommissie en de Waterdienst van Rijkswaterstaat maakten wetenschappers van het Institute for Marine Resources and Ecosystem Studies (IMARES) en INBO op verschillende plaatsen in het Schelde-estuarium visbestandsopnamen. In mei werd er simultaan met ankerkuil en gepaarde schietfuisen gevist op plaatsen zeer dicht bij elkaar. Daardoor zijn de resultaten goed vergelijkbaar.

Een ankerkuil bestaat uit een langgerekt, trech-
tervormig net dat bij sterk stromend water zowel
bij eb als vloed voor anker wordt gelegd. Het net
wordt opgehouden door een frame en vanaf
een boot bediend. De stroming houdt gevangen
vissen in het net.

De dubbele schietfuisen worden op de laagwa-
terlijn geplaatst. Elke schietfuis heeft twee lange
fuisen, waartussen een net gespannen is. Bin-
nenin de fuisen bevinden zich een aantal trech-
tervormige inken waarvan het smalle uiteinde
naar achter is bevestigd. Eenmaal de vissen
voorbij een ink zijn, kunnen ze nog moeilijk terug.

De locaties in België op de Zeeschelde zijn
Steendorp, Antwerpen ter hoogte van de
Kennedytunnel en het Paardenschor bij Doel. In
Nederland visten we op de Westerschelde bij de
Plaat van Walsoorden en bij de Paulinapolder.

Onze eerste resultaten tonen aan dat door de
aanhoudende oostenwind en lage afvoer van

zoetwater door de lange droogte, de zoutinvloed
op de meest inlands gelegen stations groter
was dan vooraf verwacht. Mogelijk is de soor-
tensamenstelling daardoor anders dan die die
je kan verwachten bij een hogere waterafvoer.
Met de ankerkuil vingen we immers duizenden
haringlarven en veel sprot en zeebaars in de
buurt van Steendorp. Ook met de fuisen vingen
we daar mariene soorten zoals tong en zeebaars.
In de Zeeschelde werden een opmerkelijk groot
aantal steurgarnalen gevangen. Opmerkelijk was
de vondst van een 85 cm grote zeeprick nabij de
Kennedytunnel.

In het najaar herhalen we de campagne. Dat zal
het mogelijk maken om een vollediger beeld te
krijgen van de vissamenstelling.

Jan Breine, jan.breine@inbo.be

Ook garnalen doen het goed in de Zeeschelde

Sinds mei 2007 wordt maandelijks een fuik
opgesteld in de Schelde in Bornem (Weert),
tegenover de Durmemonding. Het zoetwater
gaat daar over in het licht brakke. Het INBO
onderzoekt er de verspreiding van trekvisen.
De fuik wordt telkens voor een periode van
24 uur op de laagwaterlijn van de Schelde
geplaatst. Vrijwilligers tellen en identificeren
de vissen en garnalen als bijvangst.

De langneussteurgarnaal blijkt de talrijkste
kreeftachtige in het overgangsgebied van
brak naar zoet. De grootste aantallen worden
elk jaar in de maanden september en oktober
gevangen. Opvallend is de sterke toename
van de maximale aantallen. In 2007 vingen we
maximaal 64 stuks op 24 uur en in 2009 wa-
ren dat er ruim 26000, goed voor een kleine
30 kilogram. Dit voorjaar werden uitzonderlijk
grote aantallen gevangen, wellicht doordat
de zoutgrens stroomopwaarts verschoven is
door de droogte. Opmerkelijk is dat ook de
grijze garnaal, een soort die eerder langs de
kust en in de Westerschelde verwacht wordt,
doordringt tot het licht brakke deel van de
Schelde.

Niet alleen vissen, maar ook garnalen lijken
dus te profiteren van de verbeterde water-
kwaliteit. Dat is goed nieuws, want garnalen
vormen een belangrijke schakel in het voed-
selweb. Langneussteurgarnalen voeden zich
met kleinere kreeftachtigen en grijze garna-
len eten voornamelijk plantenresten. Beide
soorten vormen op hun beurt een voedsel-
bron voor vissen.

Tom Van den Neucker, tom.vandenneucker@inbo.be

Yves Maes

Schietfuisen en ankerboot

Biodiversiteit en Volksgezondheid

Op 30 november 2011 organiseert
het Belgisch Platform Biodiversiteit
een conferentie over de natuurlijke
relatie tussen biodiversiteit en
volksgezondheid. De conferentie
heeft als belangrijkste doel het bij
elkaar brengen van een diversiteit
aan wetenschappelijke en beleids-
experts. Meer informatie op
www.biodiversity.be/health.